

2018 – MAREA UNIRE și TRIBUNISMUL (XXXVIII):
Noi cei batjocoriți, și tot noi cei vinovați - IN CALUMNIATORES –
să ne fi cruțat măcar durerea și doliul profund!

Țebea trebuie să fie Mecca românismului

IN CALUMNIATORES

S'au stîns frumoase timpuri de fală și mărire,
 S-au prăbușit în groapă măreții lor eroi,
 Dar' ne-au lăsat o scumpă și sfântă moștenire,
 În inimile noastre eterna amintire
 A vremilor trecute, visate azi de noi. ...
 -O- (Goga)

"Procesul cununei"

Dacă nu ne-au respectat onoarea, să ne fi cruțat măcar durerea și doliul profund

Noi cei batjocoriți, și tot noi cei vinovați?
"Ofensatul"

Noi românii – n-am fi oare cel mai nevrednic și mai de disprețuit popor din lume...?
"Die Jancu Affaire"

toată inteligența română să aibă în casă portretul lui Iancu

Prin sentința pronunțată, Tit Liviu Albini a fost achitat pentru delictul de fraudă, și condamnat pentru că nu a oprit colecta în momentul publicării ordinului ministerial; condamnat la 15 zile arest și 100 de florini amendă, zilele de arest s-au socotit "prin arestul preventiv" (a fost închis 13 luni), iar amenda și spesele de proces s-au considerat neîncasabile, acuzatul neavând avere. În Tribuna nr. 275 din 14/26 decembrie 1899 apărea frumoasa poezie "Fluierul lui Iancu" (autor Ioan Scurtu), din care reproducem selectiv: "O jalnică doină răsună din munți,/ Ne cântă de lupte cu dușmanii crunți,/ De lupte frumoase purtate de moși,/ În contra barbarilor mult număroși .../ Un fluier o cântă. E fluier vrăjit ... Menit să deștepte un neam istovit,/ De rele și chinuri amarnic bătut,/ și care pe lume se crede pierdut .../ (...) Tu Iancule mândru, adormi liniștit,/ Trezitu-ți-ai neamul ... Ear'el oțărit/ E gata de luptă în numele tău,/ - Așa să-i ajute d'acum Dumnezeu! Ioan Scurtu". Articole ca "Loialitatea către Monarh combătută cu teroare" (Tribuna nr. 282-1899) sau "Cultul lui Avram Iancu" (Tribuna 25 decembrie 1899/ 6 ianuarie 1900) prezintă impactul măsurilor luate de autorități.

La finalul anului 1899 un nou val de indignare cutremură societatea românească, vestea confiscării din biserică a unei coroane depuse de studenții clujeni, la mormântul eroului din Țebea și anchetele întreprinse de autorități generând un nou val de articole în sprijinul celor implicați: Ioan Scurtu, George Novacovici și Coriolan Steer, studenți la Facultatea de Drept, anul IV. Începea "Procesul pentru cununa lui Iancu", ce se va judeca la Baia de Criș, Cluj și Deva și va antrena mulți patrioți români din toate categoriile sociale. Tribuna publica articolul "De pe altar" (în 16 ianuarie 1900) din care reproducem selectiv: "ne revoltă când vedem că nici mormintele nu's scutite. Cununa

pe mormântul lui Iancu era un act de pietate și de oarecare satisfacție, pentru insulta infamă a procurorului Lázár. Tricolorul național de pe cununa de lauri era învelit în doliu, ca semn al jalei și durerii care cuprind toate inimile românești (...) Dacă nu ne-au respectat onoarea, să ne fi cruțat măcar durerea și doliul profund".

Poezia "La mormântul lui Avram Iancu" - vers ce s'a cântat la înmormântarea lui, a apărut în Foița Tribunei nr.18 din 25 ianuarie/ 6 februarie 1900; reproducem primele două strofe: "Din munți până la urbe,- Din Tisa până-n Prut, Lăsați faima de doliu- Să sboare un minut,- Să spună cu'nfocare- La ginta cea latină,/ Că un mare profet/ Lasă lumea străină./ Bărbatul de model,/ și falnicul erou,/ A cărui voce rară,/ Ca un potent echou/ Striga în lumea largă:/ "Formați egalitate/ și-a mea scumpă națiune/Salvați de strîmbătate/ (...) Comunicat de "Chimu"". În Tribuna nr. 1 din 1/13 ianuarie 1900, după articolul "Confiscarea cununei de pe mormântul lui Iancu." (cu subtitlurile "Tinerimea Iancului ..." și "Gendarmii la mormântul lui Iancu., în "Foița Tribunei" apărea poezia "IN CALUMNIATORES" - semnată "O" (O. Goga): "S'au stîns frumoase timpuri de fală și mărire,/ S-au prăbușit în groapă măreții lor eroi,/ Dar' ne-au lăsat o scumpă și sfântă moștenire,/ În inimile noastre eterna amintire/ A vremilor trecute, visate azi de noi.

Țărîna multor veacuri perdute'n vecinicie,/ Nu poate să'ngroape drag' amintirea lor/ Căci ea-i isvorul vieții în timpuri de sclăvie/ și simburul din care sperăm că o să'nvie/ Mărețul vis de aur: frumosul viitor.

O dragi ne sunteți nouă, frumoase chipuri sfinte,/ De cari a noastre mame spuneau fiilor lor,/ Trăește-al vostru nume în a doinei dulci cuvinte/ și vă păstrează vecinic aducerea aminte/ și inima, și mintea unui întreg popor.

Ne stăpînesc străinii. Noi ascultăm de ei,/ Purtăm tăcuți și'n pace azi jugul dușmănesc,/ Însă din blânda turmă a pacinicilor miei/ Răsar cete, șireaguri, voinici puii de lei/ Când morții din morminte barbar ni-i pîngăresc.

Au năvălit azi sbirii în templul nost cu toții/ și-au necinstit hoțește altarul vechiu, sfințit,/ S'au pus să ne răpească unicul dar al sorții:/ Din inimi amintirea, ce ne re'nvie morții,/ Cari numai pentru noi o vieță au trăit.

Voi n'aveți sfinți în groapă, ori inimi se'nțeleagă,/ Ce sfântă-i amintirea mai marilor eroi;/ Pe noi însă ne doare, - căci vieța noastră'ntreagă/ E-a vieții lor vlăstară. - Pe noi de ei ne leagă/ și sângele din vine, și inima din noi.

Lăsați deci amintirea s'o cânte doina lină/ și inimile noastre s'o simtă ne'ncetat;/ Acelor umbre sfinte "poporul" se închină./ De spulberați cenușa - va răsări lumină/ Care va crește'n flăcări, în foc neîmpăcat ...

Pe unde azi s'aude tânguitor și jalnic,/ Horitul păcei: doina, cu mersu-i legănat,/ Gândeți-vă că poate să șuere năvalnic/ și strămoșescul tulnic, îngrozitorul crainic, / Cu care dă alarma "poporul împărat".

Aduceveți aminte de scurtele clipite/ Când răsplătea poporul de veacuri amărit,/ Când ziduri păcătoase erau jos prăbușite/ și se scaldau cu fală a cailor copite/ În sângele vost negru și searbăd și urît ...

Lăsați-ne deci morții să doarmă liniștiți!/ Căci sfinți sunt pentru noi cei adormiți în Domnul./ -V'a dat soartea nățângă, nevolnici pripășiți/ Vieață? - Alergați degrabă și-o trăiți!/ Dar glasul vost al morților să nu tulbure somnul.

Trăi-va vecinic Iancu în doina plângătoare/ Ce-atinge tremurând adâncul codrului,/ Căci inimile noastre i-or fi ocrotitoare,/ - și dacă lumea-ntreagă de lăncedă ce-i moare/ Trăi-va scris în stele etern numele lui ... Brașov. - O- "

Presa străină reproducea multe articole apărute în presa românească, Europa cunoscând situația din Transilvania. "Deutsches Volksblat" publica în 9 ianuarie 1900 articolul "Die Jancu Affaire" - autor dr. Alexandru Vaida; în articol se arăta: "Noi românii - n-am fi oare cel mai nevrednic și mai de disprețuit popor din lume, dacă în fața unei atari insultări a marelui nostru erou național, în fața insultării celor 40.000 de români, cari în 1848-49 au căzut pe câmpiile de luptă ale Ardealului, nu am da expresiunea revoltei noastre cele mai profunde". În acele vremuri, în "Tribuna" apăreau îndemnurile tinerimii din Oradea: "Țebea trebuie să fie Mecca românismului" și "toată inteligența română să aibă în casă portretul lui Iancu".

La "Procesul cununei" din Baia de Criș (13 februarie 1900), sala arhiplină susținea pe "inculpații" Ioan Scurtu, George Novacovici și Iosif Marschal (editorul Tribunei), cei trei fiind acuzați pentru "expresii vătămătoare de onoare la adresa procurorului". Ioan Scurtu declara că "Dacă a preamări pe eroi ca Iancu e delict, eu totuși voi preamări totdeauna pe Iancu. Dacă virtutea e păcat și păcatul virtute înaintea acestei justiții, atunci cer și țin să se iee la protocol că vreau cea mai severă condamnare" (Tribuna 18 februarie 1900). Tribuna publica (5 mai 1900) articolul "Ofensatul" luând poziție împotriva acuzațiilor: "Un individ care răspunde la numele lui Lázár Miklós, și e și conte, și-a luat îndrăzneala să insulte un popor întreg, poporul românesc, iar după ce noi i-am dovedit, lui și lumii întregi, fapta penibilă, vine și ne dă în judecată. Un popor întreg (...) s-a sculat ca la o poruncă mai înaltă și a cerut satisfacție de la guvernul țării pentru insulta ce i s-a adus, iar guvernul ia partea ofensatorului și'i dă voie lui să ne facă nouă proces. (...)

Noi cei batjocoriți, și tot noi cei vinovați".

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2018-marea-unire-si-tribunismul-xxxviii-noi-cei-batjocoriti-si-tot-noi-cei-vinovati-in-calumniatores-sa-ne-fi-crutat-macar-durerea-si-doliul-profund-138144.html>

The screenshot shows a web browser window displaying the article page on Tribuna.ro. The address bar shows the URL: www.tribuna.ro/stiri/cultura/2018-marea-unire-si-tribunismul-xxxviii-noi-cei-batjocoriti-si-tot-noi-cei-vinovati-in-calumniatores-sa-ne-fi-crutat-macar-durerea-si-doliul-profund-138144.html. The page header includes the Tribuna logo and navigation links. The main content area displays the article title: "2018-MAREA UNIRE și Tribunismul (XXXVIII): Noi cei batjocoriți, și tot noi cei vinovați - IN CALUMNIATORES - să ne fi crutat măcar durerea și doliul profund!". Below the title, the author's name "Marius HALMAGHI" and the date "16.09.2018 22:25" are visible, along with statistics for "108 vizualizari" and "0 comentarii". The page also features social media sharing buttons for Facebook, Twitter, and Email.